

President Toomas Hendrik Ilves ütles täna Riigikogu XI koosseisu avaistungil, et Eesti kuulub kultuuriruumi, kus parlament vastutab ainult rahva ees, ei millegi muu ega kellegi teise ees. "See eristabki euroopalikku rahvaesindust täidesaatva võimu ripatsina toimivast pseudoparlamendist," sõnas riigipea, meenutades, et parlamendiliikmed on valitsuse tööandjad, mitte aga käsutäitjad.

President Ilvese sõnul ei mõõdeta juba ammu Riigikogu töö tulemuslikkust seaduste ja otsuste hulgaga, sest see töö - riigile õigusliku raamistiku ehitamine - on tänaseks suures osas tehtud ning nüüd on saanud õige aeg alustada mõttevahetust parlamenditöö võimalike uute rõhuasetuste üle.

"Minu meelest võiks just Riigikogust saada toimiv vahelüli, mis jälgib ja kontrollib valitsuse poliitika vastavust tegeliku elu vajadustele. See aga eeldab igalt parlamendisaadikult avara pilgu kõrval ka pidevat kursisolekut parlamendile otsustamiseks saadetud eelnõude tagamaadega," ütles president Ilves.

Riigipea rõhutas, et valija ei saa ega tohi andestada, kui Riigikogu loobub talle parlamentaarse vabariigi põhiseadusega pandud kohustest ning taandab end koalitsiooniparteide tahte kuuleka ja tuima vormistaja rolli. "Teie valijad lausa ootavad teilt iseseisvat mõtlemist ja südametunnistuse järgi hääletamist. Tegelikult ei tähenda see ei rohkemat ega vähemat, kui et Riigikogu, võta endale seadustega ette nähtud võim," pöördus president Ilves parlamendi uue koosseisu poole.

Riigipea meenutas, et Riigikogu liikme ametivanne jääda oma tegevuses ustavaks Eesti Vabariigi põhiseaduslikule korrale on vanne Eesti riigile, mitte oma erakonnale. "Ärge andke järgi kiusatusele teha sellest auväärsest institutsioonist valimiskampaania tööriista. See ei ole kerge, aga see on võimalik. Kui mitte teisiti, siis võiksite kaaluda töö lõpetamist mitte üks nädal vaid kuu või kaks enne järgmisi valimisi," ütles president Ilves. "Eesti rahva esinduskogul pole õigust end naeruvääristada. Seetõttu tuleb ära hoida teadlikult põhiseadusega vastuollu minevaid otsuseid nagu kogesime Riigikogu eelmise koosseisu lõpunädalail."

Riigipea taunis võimalust, kui parlamendist tehakse turuplats, kus huvigrupidel on võimalik seadusi kampaania-annetuste eest osta või endale meelepärases suunas kallutada ning õiguskantsleri ja riigikontrolöri ettepanekute eiramist. "Olgem ausad: nende süüdistamine

erakondlikus kallutatuses viitab üldjuhul, et kriitika on tabanud märki," sõnas president Ilves. "Ajaga, mis on kulunud õiguskantsleri olematute sisepoliitiliste eelistuste tuvastamisele, oleks juba ammu saanud muuta läbipaistvamaks nii parteide rahastamise kui ka riigile kuuluvate äriühingute juhtimise. Selle aasta kolme kuuga on tulekahjudes hukkunud üle neljakümne meie kaaskodaniku. Riigikontroll tegi juba eelmisel aastal ettepaneku jõustada kohe kohustusliku suitsuanduri nõue. Kahjuks arutavad otsustajad ikka veel, kas need andurid tuleb panna järgmisel või ületuleval aastal."

Riigipea tunnustas opositsiooni rolli parlamendis: "See on tänuväärne töö, millest lõppkokkuvõttes sõltub poliitilise diskussiooni tase ja riigivalitsemise läbipaistvus. Valitsusliidult ootan oponentide suhtes austust, sest ainult nii austab igaüks ka iseennast ja koos sellega Eesti rahva valikuid."

President Ilves peatus ka küsimustel, mille lahendamine eeldab Riigikogult ettenägelikkust, üksmeelt ja tarkust, kutsudes end mitte lasta uinutada Eesti majanduse heast käekäigust ja justkui igikosuvast riigieelarvest. Majanduse peamisteks probleemidena nimetas riigipea jooksevkonto suurt puudujääki, kääre tootlikkuse ja palgakasvu näitajate vahel, üldist innovatsioonialast mahajäämist muust Euroopast ja oskustööjõu nappust. "Nende üheaegne koostoime võib kaasa tuua raskemaid aegu firmadele, end „lõhki“ laenanud perekondadele ja toimetulekuraskuses kaaskodanikele," hoiatas president Ilves. "Palun, langetage siis otsuseid, mis ennetaksid või vähemalt pehmendaksid võimalikke tagasilööke. Seisku rahva huvid alati eespool parteipoliitilisest egoismist ja optimistlikust enesekindlusest."

Riigipea sõnul ei saa lasta end eksitada ka Euroopa Liidu väidetavast ummikseisust, kus Eesti küsimus on - kas oleme võimalikeks arenguteks valmis? "Siin peavad kõik ministeeriumid ajama üht ja sedasama Euroopa-poliitikat, mitte aga toimetama omavahel konkureerivate vürstiriikidena," ütles president Ilves, kes pidas väga oluliseks ka Eesti liitumist eurotsooniga, mis pole pelk raha- või majanduspoliitiline küsimus, vaid ka Eesti julgeoleku küsimus.

Rääkides Eesti püsijäämisest riigi ja rahvana tõi ta välja perepoliitika, hariduspoliitika ja tervishoiupoliitika. "See tähendab: palju lapsi end turvaliselt ja õnnelikuna tundvates peredes; võimalus saada head haridust kõikjal Eestis; oma tervisele mõtlev rahvas koos kättesaadava kvaliteetse arstiabiga," loetles riigipea, öeldes, et seda kõike võtab kokku üksainus tuntud termin - elukvaliteet. "Ka teie võimuses on teha Eestist riik, kus nelja aasta pärast on positiivne loomulik iive ning kus heaolu kasv jõuab kogu rahvani," sõnas president Ilves Riigikogu XI koosseisu avaistungil.

President Ilvese kõne täistekst on aadressil www.president.ee .

Presidendi kantselei avalike suhete osakond

Kadriorus 2. aprillil 2007